

A megye vízrajza

Nógrád megye vízfolyásokban (forrásokban, apró patakokban) gazdag, állóvizekben viszont szegény terület, csak kisebb tavai vannak. A megye vizei négy nagyobb folyó: Ipoly, Zagyva, Galga és Tarna vízgyűjtő területéhez tartoznak.

Az Ipoly-folyó [Szlovákiában](#), a Vepor-hegységben ered, az Ipoly hegy tövében (1058 m). Eleinte dél felé folyik, majd [Kálnónál](#) dél-nyugat felé veszi az irányt. Magyarországot [Ipolytarnócnál](#) éri el. [Balassagyarmat](#) és [Ipolyság](#) érintése után ismét dél felé fordul, ezen a szakaszon a magyar-szlovák határon ([Nógrád megye](#)) folyik, megkerüli a [Börzsönyt](#), majd [Szobnál](#) ömlik a Dunába. A folyó jelenlegi hossza 212,43 km (szabályozás előtt 254 km), esése a teljes szakaszon 596 m. Vízjárása rendkívül ingadozó.

Jelentősebb mellékvizei:

- Selmece-patak
- Lókos-patak
- Korpona-patak
- Fekete-víz
- Dobroda-patak
- Kemence-patak

[Magyarországon](#) egyedülálló állat- és növényfajok találhatóak a környéken. Ennek köszönhetően mára a térséget nemzeti parkká nyilvánították (->[Duna-Ipoly Nemzeti Park](#)), az [1997](#)-ben létrehozott nemzeti park több mint 2000 ha érintetlen területet mentett meg. A két partmenti ország környezetvédőinek kezdeményezésére megalakult [1992](#)-ben [Ipolyságon](#) az [Ipoly Unió](#).

Az [1970](#)-es években a [szlovákiai](#) területen folyószabályozási láz indult el, ez az Ipoly magyarországi területein is érezhető még ma is. A mára fennmaradt érintetlen területeket a nemzeti park védi. A folyó [Magyarország](#) egyik legszeszélyesebb folyója: volt rá példa, hogy szinte teljesen kiszáradt, volt amikor az idegen szemlélő hajózható folyónak látta.

Teljes (szabályozatlan) hossza:	254 km
Magyarországi hossza:	143 km
Esése (a teljes hosszon):	596 m
Vízgyűjtő terület:	5108 km ²
Magyarországi terület:	1518 km ²
Átlagos vízfelület magyar területen:	235 ha

Növényzete: változó, kemény- és puhafa galériaerdők, égerligetek, gyep, sás, nádas
Állatvilág: az Ipolyban közel 50 halfaj honos (a teljes hosszon)

A Zagyva-folyó az Északi-középhegység részét képező [Karancs](#) hegységben ered, [Salgótarjától](#) keleti irányban, [Zagyvaróna](#) határában a Medve hegy déli lejtőjén, a tengerszint felett mintegy 600 méter magasságban.

A [Cserhát](#) és a [Mátra](#) hegységek között hosszan elnyúlóan, széles völgyben halad, közelítően déli irányban, megkerüli a [Mátra](#) tömbjét, érinti [Pásztót](#), [Lőrincit](#) és [Hatvan](#) városán átfolyva eléri az [Alföldön](#) a [Jászságot](#). Az Alföldön folyási sebessége lassul, délkeleti irányba fordul, áthaladva [Jászberényen](#), [Szolnoknál](#) torkollik a [Tisza](#) folyóba.

A hossza a forrásától a torkolatáig: 179 km. Vízyűjtő területe: 5677 km². Kisvízi hozama: 0,95 m³/sec, középvíze: 9,5 m³/sec, nagyvíze: 254 m³/sec, ([Zagyvarékasnál](#))

Mellékvízei a Tarján patak, Kis-Zagyva, Szuha, a Herédi és Bér patak, a [Galga](#) és a Kövecses patak. A [Mátra](#) irányából a Tarna, a Gyöngyös-patak. A gödöllői dombság területéről: a Tápió. Szabályozása során [Besenyszögnél](#) egy patkó-kanyar lefűzése során keletkezett az 5 km hosszú Holt-Zagyva.

A [Mátra](#) és a [Cserhát](#) legjelentősebb vízgyűjtője.

Megyénkben csak apró tavakat találunk, melyek mesterségesek vagy szabályozottak. Nagyságuk 2-60 ha között változik. Részben ivó - illetve ipari vizet szolgáltatnak, részben horgásztavak. Jelentősebb tavaink: Jenő-tó (234 ha), a Bánki tó (7 ha) és a Tolmácsi-tó (7,5 ha), a Palotási tározó, a Kétdobonyi-víztározó, a Komra-völgyi tározó, a Hasznosi-tározó, a Nyirjesi-tó (8,5 ha), Ludányhalászi-tó (7,2 ha) és a Zagyvarónai (10 ha), Mizserfa - Mátraszelei (12 ha) a Mizserfai (2,7 ha), a Kisterenyei és a Maconkai tározó tavak.

